

utvrđenje Malata–Bononija u kome je bila stacionirana I kohorta *Campanorum* i delovi V legije *Iovia*.

Na potesu „Milino brdo“ slučajno je 1894. godine otkriven jedan ranorimski grob sa spaljenim pokojnikom, čiji su ostaci bili pohranjeni u krčagu. Na „Đuričkovom gumnu“ konstatovan je stratigrafski sloj s kasnolatenskom keramikom i italiskim importom iz doba flavijevaca, kao i votivni spomenik na kome se pominje Septimije Sever.

Oko pravoslavne crkve, na uzvišenom delu sela gde je pretpostavljena pozicija utvrđenja, istraženi su delovi građevinskih objekata (terme, vodovod) i zidane grobnice. Otkriveno je više komada rimskog novca iz IV veka, kao i opeke sa žigovima VI legije *Herculia* i II kohorte *Alpinorum*. Takođe, u selu je otkriveno više kamenih spomenika s natpisima.

Brunšmid J., *Arheološke bilješke iz Dalmacije i Panonije*, VHAD n. s., V, Zagreb 1901, 148; Mirković M., *Sirmium – Its History from the I Century A. D. to 582 A. D.*, Sirmium I, Beograd 1971, No 82; Dautova-Ruševljan V., *Rimski novac iz Banoštora i Čerevića*, Građa VIII–IX, Novi Sad 1978, 21–32; Eadie J., Popović P., *The Destruction and Reoccupation of Bononia*, Sirmium IV, Beograd 1982, 1–18; Брукнер О., Даутова-Рушевљан В., Милошевић П., *Почеци романизације у југоисточном делу провинције Паноније*, Нови Сад 1987, 36; Петровић П., Душанић М., Брукнер О., Даутова-Рушевљан В., *Фрушка гора у античко доба*, Нови Сад 1995, 25–26; Dautova-Ruševljan V., Vujović M., *Rimska vojska u Sretnu*, Novi Sad 2006, 64–65.

Na imanju Antuna Kerna, koje je bilo udaljeno 200 m od obale Dunava, zabeleženi su ostaci rimske nekropole i nalaz nadgrobnog spomenika s natpisom o pokojnom rimskom vojniku koji je služio u II kohorti *Alpinorum*.

Na bregu „Gradac“ (na pola puta između Banoštora i Čerevića), prilikom rekognosciranja 1963. godine, konstatovano je utvrđenje čiji su zidovi građeni od lomljenog kamena i opeke vezanih hidrauličnim malterom. Utvrđenje je uokvireno manjim šančevima. Sagrađeno je kao vojna postaja na putu Bononija–Sirmium, najranije u I veku, i sigurno je postojalo u IV veku kao obezbeđenje pozadine rimske granice. U I veku je u utvrđenju boravila II kohorta *Equitata*.

Klemenc J., *Limes u Donjoj Panoniji*, Limes u Jugoslaviji I, Beograd 1961, 21; Брукнер О., *Gradac, Čerević – antičko utvrđenje*, AP 5, Beograd 1963, 109–111; Брукнер О., Даутова-Рушевљан В., Милошевић П., *Почеци романизације у југоисточном делу провинције Паноније*, Нови Сад 1987, 22; Петровић П., Душанић М., Брукнер О., Даутова-Рушевљан В., *Фрушка гора у античко доба*, Нови Сад 1995, 25; Dautova-Ruševljan V., Vujović M., *Rimska vojska u Sretnu*, Novi Sad 2006, 64.

U ataru sela, početkom XX veka, otkriveno je više nalaza iz rimskog perioda, od kojih je najznačajniji nalaz kamena-međaša na kome je uklesani natpis rimskog imena sela – Josista.

U dolini Dumbovačkog potoka na potesu „Marin do“ nalazi se višeslojno rimsko nalazište koje je od 1967. godine zaštićeno kulturno dobro. *Ager vici Josista* postojao je u I veku. Stanovništvo je živelo u plitko ukopanim kolibama elipsaste osnove s pravougaonim otvorenim ognjištima. Pored tradicionalnog, domaćeg lončarstva, u kućama su nalaženi i delovi importovanog italiskog stakla, *terrae sigillata* i fibule. Arheološki materijal se najvećim delom datuje u doba flavijevaca, dok bi *terminus post quem* bio jedini numizmatički nalaz – posrebreni as Nerona Druza iz 23–24. godine.

Vila rustika je izgrađena u IV veku u dolini pored potoka, dok se spekulula nalazila na padini brega. U stambenom horizontu vile otkrivene su tri građevine – za stanovanje i privrednoekonomske zgrade. Pokretni arheološki materijal i, posebno, siva

Bononia was there, housing I cohort *Campanorum*, as well as the parts of the V legion *Iovia*.

At the site “Milino Brdo”, in 1894 an early Roman funerary pyre grave was found by an accident with the ashes of the deceased in a jug. At “Đuričkov Gumno” a stratified stratum was registered with late La Tène pottery and Italic import from the time of the Flavians, as well as a votive monument making a mention of Septimius Severus.

Around the Orthodox church, in the elevated part of the village where the fort might have stood, several structures have been investigated in part (the bathhouse, the aqueduct) as well as brick built tombs. Several Roman coins were also found, datable to the 4th century, as well as the bricks with seals of the VI legion *Herculia* and II cohort *Alpinorum*. Several stone monuments with inscriptions have also been found in the village.

Čerević

At the estate of Antun Kern, about 200 m from the Danube bank, the remains of a Roman necropolis were recorded as well as the funerary monument bearing the inscription of the deceased Roman soldier serving in the II cohort *Alpinorum*.

At the hill “Gradac” (half-way between Banoštor and Čerević), reconnaissance in 1963 uncovered a fortification made from crushed stone and bricks bound with hydraulic mortar. The fortification is surrounded by smaller trenches. It used to be a military camp along the road Bononia–Sirmium, in the 1st century at the earliest: it is certain that it existed in the 4th century and secured the rear of the Roman limes. II cohort *Equitata* was stationed in the fortification in the 1st century.

Beočin – Josista

In the area of the village, in the early 20th century, several Roman finds were uncovered, the most important being milestones bearing the inscription of the Roman name of the village – Josista.

In the valley of the Dumbovac stream, at the site “Marin Do” stands a multilayered Roman site which has been under protection since 1967 as a cultural good. *Ager vici Josista* existed in the 1st century. The inhabitants lived in shallowly dug in cottages with elliptical plan and rectangular open fireplaces. In addition to traditional local pottery, fragments of Italic glass were found in the houses, as well as *terra sigillata* and fibulae. Archaeological material is mostly datable to the time of the Flavians, while silver plated *terminus post quem* of Neron Drusus from 23–24 were the only numismatic find.

A villa rustica was erected in the 4th century in the valley along the stream, while the speculum stood on the slope of the hill. The residential layer of the villa yielded three buildings – residential and economic. Portable finds and especially grey ceramics are

keramika karakteristični su za IV vek. Spekula, kvadratne osnove, građena od pritesanog i lomljenog kamena, služila je za zaštitu stanovništva vile i za sprečavanje prolaza neprijatelja kroz dolinu u unutrašnjost provincije. Arheološka istraživanja obavljena su od 1972. do 1974.

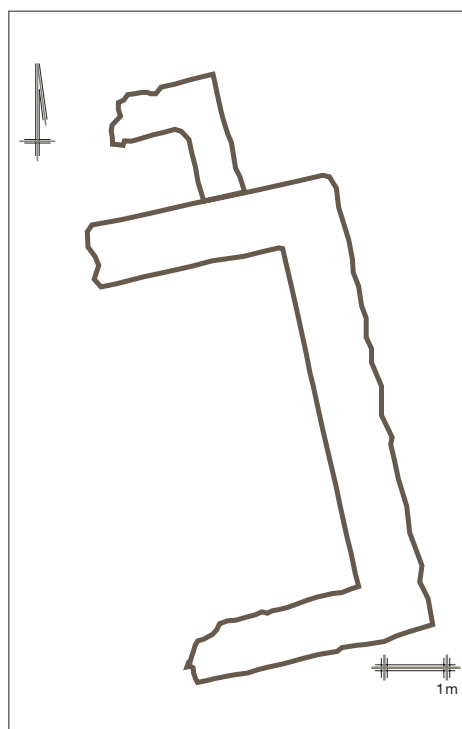
Domorodačka koliba na nalazištu „Dumbovo“ kod Beočina
Native hut at the site “Dumbovo” at Beočin

characteristic for the 4th century. The specula of rectangular shape was built of ashlar and rubble stone – it protected the residents of the villa and prevented the enemy from passing through the valley into the interior of the province. Archeological excavations were done from 1972 to 1974.

Brunšmid J., *Kameni spomenici Hrvatskoga narodnoga muzeja u Zagrebu*, VHAD n. s. XI, Zagreb 1910–1911, 128, No 750; Brukner O., *Marin Do, Dumbovo, rimsko naselje*, AP 14, Beograd 1972, 68–71, T. XXIV–XXVI; Brukner O., *Dumbovo, Beočin*, „*Marin Do*“ – *Rakovac – rimsko naselje*, AP 15, Beograd 1973, 60–62, T. XXXIV–XXXV; Brukner O., *Dumbovo, Beočin – rimsko naselje*, AP 16, Beograd 1974, 90–91, T. XXXV/2; Brukner O., *Rimsko naselje kod Beočina*, Materijali XIII, Beograd 1975, 123–136; Брукнер О., *Vicus u villa rustica у пограничној зони панонског лимеса између Cusum-a i Bononia-e*, *Građa VI–VII*, Novi Sad 1976, 3–44; Dautova-Ruševljan V., *Rimski novac sa arheoloških iskopavanja na lokalitetu Dumbovo kod Beočina*, *Građa VI–VII*, Novi Sad 1976, 45–48; Brukner O., *Rimska keramika u jugoslovenskom delu provincije Donje Panonije*, Beograd 1981, 42, 48, 50; Брукнер О., Даутова-Рушевљан В., Милошевић П., *Почеци романизације у југоисточном делу провинције Паноније*, Нови Сад 1987, 38; Петровић П., Душанић М., Брукнер О., Даутова-Рушевљан В., *Фрушка гора у античко доба*, Нови Сад 1995, 25; Dautova-Ruševljan V., Vujić M., *Rimska vojska u Sremu*, Novi Sad 2006, 64.

U periodu od 1888. do 1889. godine na mestu „Stručica“ otkriveni su temelji rimskog logora zidanog od kamena i grobnice zidane od opeke. Na osnovu žigova na opekama utvrđeno je da su ovde boravile VI legija *Herculia* i III kohorta *Alpinorum equitata*. Na nepoznatom mestu otkrivena je 1909. godine ostava rimskog bronzanog novca, koja je sadržala novac imperatorâ iz IV–V veka. Na potesu „Gradina“, na mestu utvrđenog romanskog manastira iz X veka prilikom arheoloških istraživanja 1963. godine utvrđeni su ostaci rimskih građevina, a jugozapadno ostaci četvorougaone kule. Nalazi su pripadali kasnoantičkom periodu.

Rakovac

Osnova rimske kule
na nalazištu „Gradina“
kod Rakovca

Between 1888 and 1889 at the site “Stručica” the foundations of a Roman camp were found, built from stone, as well as tombs made from brick. The seals on the bricks testify to the stay of VI legion *Herculia* and III cohort *Alpinorum equitata* in the place. In 1909 a hoard of Roman bronze coins was found in an unknown place, containing imperial coins dated to the 4th–5th century. At the site “Gradina”, at the place of a fortified Romanic monastery from the 10th century, archeological excavations in 1963 uncovered the remains of Roman buildings, and the remains of a square shaped tower to the south-west. They all belonged to the Late Roman period.

The plan of the Roman
fortification at the site
“Gradina” at Rakovac